

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**ЕКСПЕРТ:
ПАРАДИГМИ ЮРИДИЧНИХ НАУК
І ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

**EXPERT: PARADIGM OF LAW
AND PUBLIC ADMINISTRATION**

№ 2 (30), 2024

Видавничий дім
«Гельветика»
2024

Експерт: парадигми юридичних наук
і державного управління
Видається з 2018 року
Періодичність: 4 рази на рік
Друкується за рішенням Вченої ради
Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 9 від 16.09.2024)
Видання є таким, що реферується в міжнародних
та вітчизняних наукометричних базах:
Index Copernicus, ResearchBib,
Turkish Education Index, Polish Scholarly Bibliography,
Google Scholar, "Україніка наукова", ESJI .
Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України
від 28.12.2019 № 1643 (Додаток 4) журнал включено
до Переліку наукових фахових видань України
у категорії «Б».
Спеціальності: 081 – Право, 281 – Публічне управління
та адміністрування, 293 – Міжнародне право.
Статті у виданні перевірені на наявність плагіату
за допомогою програмного забезпечення
StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.
Відповідальність за зміст, достовірність фактів, цитат,
цифр несуть автори матеріалів. Редакція залишає за
собою право на незначне редагування і скорочення
(зі збереженням авторського стилю та головних
висновків). Редакція не завжди поділяє думки авторів
та не несе відповідальності за надану ними інформацію.
Матеріали подано в авторській редакції.
Передрук — тільки з дозволу редакції.
Адреса редакційної колегії:
ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія
управління персоналом"
вул. Фрометівська, 2, Київ, Україна, 03039
Офіційний сайт видання:
www.journals.maup.com.ua/index.php/expert

Expert: paradigm of law and public administration
Published from 2018
Pereodisity: 4 times a year
Published by the decision of Academic council of
Interregional Academy of Personnel Management
(Protocol № 9 from September 16, 2024)
Collection is included to the international
and domestic scientometrics databases Index
Copernicus International, ResearchBib, Turkish Education
Index, Polish Scholarly Bibliography, Google Scholar,
"Україніка наукова", ESJI .
According to the Order of the Ministry of Education
and Science of Ukraine (Annex 4), the journal is included
in the List of scientific professional publications of Ukraine,
which have been assigned the category «B».
Subject Areas: 081 – Law, 281 – Public management
and administration, 293 – International law.
The articles were checked for plagiarism
using the software StrikePlagiarism.com developed
by the Polish company Plagiat.pl.
The authors are responsible for the content,
accuracy of the facts, quotes, numbers. The editors reserves
the right for a little change and reduction
(with preservation of the author's style and main
conclusions). Editors can not share the world views of the
authors and are not responsible for the information provided.
Materials filed in the author's edition.
Reprinting — with the editorial's permission strictly.
Address of the editorial board:
Interregional Academy of Personnel Management
Str. Frometivska, 2, Kyiv, Ukraine, 03039
Official site:
www.journals.maup.com.ua/index.php/expert

Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління : збірник. № 2 (30), 2024. Київ : ПрАТ
"ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом", 2024. 76 с.

Головний редактор

Щокін Ростислав Георгійович, доктор юридичних наук, професор, Президент Міжрегіональної Академії управління персоналом

Члени редакційної колегії:

Яблонська-Бонса Йоланта, професор, доктор юридичних наук, керівник кафедри теорії, філософії та історії права Академії Леона Козьмінського в Варшаві, головний редактор часопису «Критика права» (Республіка Польща)

Міхальський Томаш, доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету, Гданськ (Республіка Польща), tomasz.michalski@ug.edu.pl

Ніколас Шмітт, кандидат наук, старший науковий співробітник Інституту федералізму Університету Фрібургу (Швейцарія), Nicolas.schmitt@unifr.ch

Перцев Роман Валерійович, кандидат юридичних наук, відділ ідентифікації та криміналістики (DIFC) Поліція Ізраїлю, Єрусалим (Ізраїль)

Вечорек Лешик, доктор хабілітований, доцент, завідувач кафедри кримінального права, кримінології та криміналістики Факультету юридичних і суспільних наук Університету ім. Яна Кохановського в м. Кельц (Республіка Польща), wieczorekleszek@op.pl

Яскренія Єжи, професор, доктор хабілітований (Dr Hab), декан Факультету юридичних і суспільних наук Університету ім. Яна Кохановського в м. Кельце, завідувач кафедри конституційного, європейського і міжнародного публічного права, Віце-президент Правління Польського Товариства конституційного права, Спікер Товариства Польських парламентаріїв, член Правління Європейського Товариства колишніх парламентаріїв Ради Європи (FP-AP) в Парижі (Республіка Польща), jerzyl@hot.pl

Акімова Людмила Миколаївна, доктор наук з державного управління, професор, заслужений працівник освіти України, професор кафедри фінансів та економічної безпеки Національного університету водного господарства та природокористування, l_akimova@ukr.net

Якимчук Аліна Юрївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності Національного університету водного господарства та природокористування, alinayakim@ukr.net

Заросило Володимир Олексійович, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності Навчально-наукового інституту права імені князя Володимира Великого Міжрегіональної Академії управління персоналом

Сопілко Ірина Миколаївна, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, декан юридичного факультету Національного Авіаційного Університету

Кисленко Дмитро Петрович, доктор педагогічних наук, кандидат юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник, Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського

Хаджирарева Світлана Костянтинівна, доктор наук з державного управління, професор, заступник директора Української школи урядування

Рябцев Геннадій Леонідович, доктор наук з державного управління, професор, професор Києво-Могилянської школи врядування, головний науковий співробітник Національного інституту стратегічних досліджень

Яровой Тихон Сергійович, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри міжнародних відносин та політичного консалтингу Інституту права та суспільних відносин Університету «Україна», tikhon_9563963@ukr.net

Барабаш Юрій Григорович, доктор юридичних наук, професор, проректор з навчальної роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Скрипнюк Олександр Васильович, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, директор Інституту держави і права імені В. М. Корецького Національної академії наук України

Губанов Олег Олександрович, доктор юридичних наук, професор, доцент кафедри службового та медичного права, Навчально-науковий інститут права, Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Нестерович Володимир Федорович, доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри державно-правових дисциплін Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, mail@lduvs.edu.ua

Тимошенко Юрій Петрович, кандидат юридичних наук, професор, заступник директора Навчально-наукового інституту права імені князя Володимира Великого Міжрегіональної Академії управління персоналом

Швець Катерина Павлівна, доктор наук з державного управління, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри цивільно-правових дисциплін та міжнародного права Навчально-наукового інституту права імені князя Володимира Великого, проректор, Міжрегіональна Академія управління персоналом

Муравйов Кирило Володимирович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Навчально-наукового інституту права імені князя Володимира Великого, Міжрегіональна Академія управління персоналом

Нестор Віталій Романович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії держави і права та конституційного права Навчально-наукового інституту права імені князя Володимира Великого, Міжрегіональна Академія управління персоналом

Амелін Олександр Юрійович, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності Навчально-наукового інституту права імені князя Володимира Великого, Міжрегіональна Академія управління персоналом

Адам Адріан Останек, доктор наук, доктор хабілітований, професор Військового технологічного університету (Республіка Польща)

Мануель Давид Массено, доцент Політехнічного інституту Бежа (Португалія)

Агнешка Шпак, доктор хабілітований, професор кафедри міжнародної безпеки Інституту досліджень безпеки, Торунь (Республіка Польща), szpak@journals.maur.kiev.ua

Олександра Леткова, доктор права, доцент, юридичний факультет Університету Матея Бела, Банска Бистрица (Словаччина)

Мартін Белтран Сауседо, кандидат наук, професор, юридичний факультет Abogado Ponciano Arriaga Leija, Автономний університет Сан-Луїс-Потосі (Мексика)

Chief Editor

Shchokin Rostyslav Heorhiiovych, Doctor of Law, Professor, President of the Interregional Academy of Personnel Management

Members of the editorial board:

Jablonska-Bonsa Jolanta, Professor, Doctor of Law, Head of the Department of Theory, Philosophy and History of Law of Kozminski University, Editor-in-Chief of Critique of Law (Republic of Poland)

Tomasz Michalski, Doctor of Science, Associate Professor at the Department of Geography of Regional Development, University of Gdansk, Gdansk (Republic of Poland), *tomasz.michalski@ug.edu.pl*

Nicholas Schmitt, PhD, Senior Researcher at the Institute of Federalism, University of Friborg (Switzerland), *Nicolas.schmitt@unifr.ch*

Pertsev Roman Valeriiovych, PhD (Law), Division of Identification and Forensic Science (DIFC) of Israel Police, Jerusalem (Israel)

Vechorek Leshyk, Doctor Habilitated, Associate Professor, Head of the Department of Criminal Law, Criminology and Criminology, Faculty of Law and Social Sciences, Jan Kochanowski University of Kielce (Republic of Poland), *wieczorekleszek@op.pl*

Yaskrenia Jerzy, Professor, Doctor Habilitated (Dr. Hab.), Dean of the Faculty of Law and Social Sciences, Jan Kochanowski University of Kielce, Head of the Department of Constitutional, European and International Public Law, Vice-President of the Board of the Polish Society of Constitutional Law, Speaker of the Society of Polish Parliamentarians, Member of the Board of the European Society of Former Parliamentarians (FP-AP) in Paris (Republic of Poland), *jerzyj@hot.pl*

Akimova Lyudmyla Mykolayivna, Doctor of Science in Public Administration, Professor, Honored Education Worker of Ukraine, Professor at the Department of Financial and Economic Security of the National University of Water Management and Nature Resources Use (Ukraine)

Yakymchuk Alina Yuriivna, Doctor of Economics, Professor, Professor of the Department of Public Administration, Documentation and Information Activity of the National University of Water Management and Nature Resources Use, *alinayakim@ukr.net* (Ukraine)

Zaroslyo Volodymyr Oleksiyovych, Doctor of Law, Professor, Head of the Department of Law-Enforcement and Anti-Corruption Activities of the Educational-Scientific Institute of Law named after Volodymyr the Great, Interregional Academy of Personnel Management (Ukraine)

Sopilko Iryna Mykolayivna, Doctor of Law, Professor, Honored Lawyer of Ukraine, Dean of the Faculty of Law of the National Aviation University (Ukraine)

Kyslenko Dmytro Petrovych, Doctor of Pedagogy, PhD in Law, Professor, Leading Researcher, National Defence University of Ukraine (Ukraine)

Khadzhiradeva Svitlana Kostiantynivna, Doctor of Science in Public Administration, Professor, Deputy Director of the Ukrainian School of Government, Head of the Center for Evaluation of Candidates for Civil Service Positions (Ukraine)

Ryabtsev Hennadiy Leonidovych, Doctor of Science in Public Administration, Ph.D., Professor, Professor at Kyiv-Mohyla School of Government, Chief Researcher at the National Institute for Strategic Studies (Ukraine)

Yarovoy Tikhon Serhiiovych, Doctor of Sciences in Public Administration, Ph.D., Professor, Professor at the Department of International Relations and Political Consulting of the Institute of Law and Public Affairs, Open International University of Human Development "UKRAINE", *tikhon_9563963@ukr.net* (Ukraine)

Barabash Yurii Hryhorovych, Doctor of Law, Professor, Vice-Rector for Academic Affairs of Yaroslav Mudryi National Law University (Ukraine)

Skrypniuk Oleksandr Vasyliovych, Doctor of Law, Professor, Academician of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Honored Lawyer of Ukraine, Deputy Director of V.M. Koretsky Institute of State and Law of NAS of Ukraine (Ukraine)

Hubanov Oleh Oleksandrovych, Doctor of Law, Professor, Associate Professor at the Department of Service and Medical Law, Educational and Research Institute of Law, Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine)

Nesterovych Volodymyr Fedorovych, Doctor of Law, Associate Professor, Head of the Department of State and Law Disciplines of Luhansk State University of Internal Affairs named after E.O. Didorenko, *mail@lduvs.edu.ua* (Ukraine)

Tymoshenko Yuriy Petrovych, PhD in Law, Professor, Deputy Director of the Educational-Scientific Institute of Law named after Volodymyr the Great, Interregional Academy of Personnel Management (Ukraine)

Shvets Kateryna Pavlivna, Doctor of Sciences in Public Administration, PhD in Law, Associate Professor, Professor at the Department of Civil Law Disciplines and International Law of the Educational-Scientific Institute of Law named after Volodymyr the Great, Vice-Rector, Interregional Academy of Personnel Management (Ukraine)

Muraviov Kyrylo Volodymyrovych, Doctor of Law, Professor, Professor at the Department of Administrative, Financial and Banking Law of the Educational-Scientific Institute of Law named after Volodymyr the Great, Interregional Academy of Personnel Management (Ukraine)

Nestor Vitalii Romanovych, Doctor of Law, Professor, Professor at the Department of Theory of State and Law and Constitutional Law of the Educational-Scientific Institute of Law named after Volodymyr the Great, Interregional Academy of Personnel Management (Ukraine)

Amelin Oleksandr Yuriiovych, PhD in Law, Associate Professor, Professor at the Department of Law Enforcement and Anti-Corruption Activities of the Educational-Scientific Institute of Law named after Volodymyr the Great, Interregional Academy of Personnel Management (Ukraine)

Adam Adrian Ostanek, DSc, Dr. Hab., Professor at the Military University of Technology (Republic of Poland)

Manuel David Masseno, Associate Professor, Polytechnic Institute of Beja (Portugal)

Agnieszka Shpak, Dr. Hab., Professor at the Department of International Security, Institute of Security Studies, Torun (Republic of Poland), *sypak@journals.maup.kiev.ua*

Alexandra Letkova, JUDr., Associate Professor, Faculty of Law Matej Bel University, Banska Bystrica (Slovakia)

Martín Beltrán Saucedo, PhD, Full Professor, Faculty of Law Abogado Ponciano Arriaga Leija, Autonomous University of San Luis Potosí (Mexico)

Гудима М. М., Гудима-Підвербецька М. М. Окреслення кола потенційних учасників мирової угоди: цивільно-процесуальний ракурс6	Орленко В. І. Вплив воєнного стану на реалізацію основних прав і свобод громадян: правовий аналіз.....46
Заросило В. О., Заросило В. В., Євчук Т. В. Сучасний стан розвитку міжнародного та національного права у зв'язку з процесами глобалізації.....16	Пархоменко С. А. Посилення інституційної спроможності президента України у сфері національної безпеки і оборони у світлі зарубіжних моделей державного управління національною безпекою..... 52
Іваницька Н. О. Дослідження взаємозв'язку між правовою освітою та формуванням правосвідомості громадян в умовах сучасного суспільства..... 23	Тимошенко Ю. П., Влад В. Ф., Вацюк В. О. Значення криміналістичної одорології та ольфакторних знань у досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень.....60
Кузьмічова-Кисленко Є. В., Котляренко О., Кисленко Д. Класифікація міжнародних збройних конфліктів у практиці міжнародних судових установ.....29	Яворська В. Г. Визначення геноциду в Міжнародному Кримінальному Праві та Кримінальному Кодексі України..... 66
Міляєва М. В. Адміністративно-правове забезпечення розбудови електронного врядування 39	

Заросило Володимир Олексійович,

доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності Навчально-наукового інституту права імені Володимира Великого ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом», вул. Фрометівська, 2, м. Київ, 03039; zarosi@ukr.net; <https://orcid.org/0000-0001-6935-5449>

Заросило Віталій Володимирович,

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Навчально-наукового інституту права імені Володимира Великого ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом», вул. Фрометівська, 2, м. Київ, 03039; vitalijzarosilo@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0003-3151-3581>

Євчук Тетяна Володимирівна,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри права Одеської філії Міжрегіональної академії управління персоналом, вул. Фрометівська, 2, м. Київ, 03039; tv.chuk28@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0001-7952-6491>

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТА НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА У ЗВ'ЯЗКУ З ПРОЦЕСАМИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Анотація. У науковій статті встановлено, що на сьогодні міжнародне право та національне право України досить тісно взаємодіють. Це викликане явищем, яке отримало назву «глобалізація». Зазначений процес найбільш активно розвивається в Європі, адже країни Європейського Союзу в переважній більшості мають вже досить уподібнені правові норми, а країни, які бажають вступити до Європейського Союзу повинні вносити до свого національного права ряд норм, які носять назву «*acquis communautaire*».

Як свідчать дослідження глобалізаційні процеси певною мірою встановлюють однакові правові норми для всіх країн. Проте у кожній країні залишаються правові норми, які регламентують правовідносини у сферах культури, мови, сім'ї, місцевого самоврядування та ряду інших, які не можуть бути уніфіковані, адже в такому випадку держава втрачає свою ідентичність. Разом з тим правові норми, які регулюють відносини у сфері виробництва продукції, торгівлі, руху капіталу та товарів стають загальними, що полегшує зазначені процеси і спрощує рух капіталу та товарів.

Обґрунтовано, що в Україні на сьогодні вже імплементовано цілий ряд правових норм Європейського Союзу, адже метою нашої держави є приєднання до Європейського Союзу. Разом з тим в Україні на сьогодні немає чіткої позиції стосовно поділу правових норм на ті які мають залишитися в системі національного регулювання, а які можуть бути уніфіковані з правовими нормами Європейського Союзу.

Зроблено висновок, що в цілому глобалізаційні процеси є позитивним явищем, адже завдяки уніфікації правових норм, які регламентують виробництво промислової продукції, торгівлю, застосування нових форм і методів у промисловості та сільському господарстві буде зростати кількість продукції, а також її якість та знижуватимуться ціни. Разом з тим Україні необхідно чітко визначити свої національні пріоритети, визначити систему правових норм, які підкреслюватимуть нашу ідентичність та культуру.

Ключові слова: глобалізація, міжнародне право, національне право, види правових норм, «*acquis communautaire*», вплив глобалізації на розвиток промисловості та сільського господарства, галузі права, національне право кримінальне право, адміністративне право, вплив глобалізації на національне право, шляхи розвитку національного права.

Zarosylo Volodymyr Oleksiyovych,

Doctor of Law, Professor, The Head of the Department of Law Enforcement and Anti-corruption Activities of the Educational-Scientific Institute of Law named after Volodymyr the Great of the Interregional Academy of Personnel Management, 2, Frometivska Str., Kyiv, 03039; zarosi@ukr.net; <https://orcid.org/0000-0001-6935-5449>

Zarosylo Vitaly Volodymyrovych,

Candidate of Legal Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Administrative, Financial and Banking Law of the Educational-Scientific Institute of Law named after Volodymyr the Great of the Interregional Academy of Personnel Management, 2, Frometivska Str., Kyiv, 03039; vitalijzarosilo@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0003-3151-3581>

THE CURRENT STATE OF DEVELOPMENT OF INTERNATIONAL AND NATIONAL LAW IN CONNECTION WITH GLOBALIZATION PROCESSES

Abstract. The scientific article established that today international law and the national law of Ukraine interact quite closely. This is caused by a phenomenon called «globalization». This process is most actively developing in Europe, because the vast majority of European Union countries already have quite similar legal norms, and countries wishing to join the European Union must introduce a number of norms called «*acquis communautaire*» into their national law.

As evidenced by research, globalization processes to some extent establish the same legal norms for all countries. However, in each country there are legal norms that regulate legal relations in the spheres of culture, language, family, local self-government and a number of others, which cannot be unified, because in this case the state loses its identity. At the same time, the legal norms that regulate relations in the sphere of production, trade, movement of capital and goods become general, which facilitates the mentioned processes and simplifies the movement of capital and goods.

It is substantiated that a number of legal norms of the European Union have already been implemented in Ukraine today, because the goal of our country is to join the European Union. At the same time, Ukraine currently does not have a clear position regarding the division of legal norms into those that should remain in the system of national regulation, and those that can be unified with the legal norms of the European Union.

It was concluded that globalization processes are generally a positive phenomenon, because thanks to the unification of legal norms that regulate the production of industrial products, trade, the use of new forms and methods in industry and agriculture, the number of products will increase, as well as their quality, and prices will decrease. At the same time, Ukraine needs to clearly define its national priorities, define a system of legal norms that will emphasize our identity and culture.

Key words: globalization, international law, national law, types of legal norms, «*acquis communautaire*», impact of globalization on the development of industry and agriculture, fields of law, national law, criminal law, administrative law, impact of globalization on national law, ways of development of national law.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Стрімкий розвиток міжнародного права та процес глобалізації викликає відповідні питання щодо стурбованості вчених та громадськості стосовно змін у національному праві викликані уніфікацією правових норм. Тенденція уніфікації правових норм дійсно веде до втрати певної ідентичності національного права. Проте на сьогодні уніфікуються в більшості випадків правові норми, які регулюють виробництво промислової продукції та сільського господарства. Правові норми які регламентують правовідносини у сферах культури, мови, мистецтва та інших соціальних сферах не можуть бути уніфіковані, адже такі дії призведуть до втрати ідентичності нації.

Висвітлення зазначених проблем спрямоване на виокремлення напрямів, які сприяють глобалізаційним процесам, а також виокремлення системи правових норм, які б зберігали ідентичність українського суспільства та держави.

Це зумовлено, перш за все, перспективними завданнями, які стоять перед державою в цілому та керівництвом України. Подальший розвиток системи національного права має чітко визначити які правові норми можуть бути адаптовані в Україні і сприйматися як правові норми Європейського Союзу, а які мають розвиватися як національні правові норми. Відповідно це обумовлює необхідність належного

висвітлення існуючих викликів і відповідного реагування на них.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Теоретичною основою статті є широкий спектр наукових і законодавчих джерел. Основними з них є закони та законопроекти України, кодекси та інші нормативні акти. Висвітлення проблем впливу глобалізації на національне право та на суспільство в цілому розглядається в публікаціях Дзьобаня О. П., Маркович Х. М. Сторожука Д. А.

Використовується також інформаційно-аналітичний матеріал, та кодексу України.

У системі наукової літератури з конкретної проблематики вирішення організаційних питань пов'язаних з функціонування правових норм були враховані наукові положення таких авторів, як: Мохонька А. В., Селіванова В., Діденка Н., Петрова Р. А.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою пропонованого наукового дослідження є висвітлення проблем глобалізаційного впливу на національне право та визначення окремих напрямів зменшення такого впливу.

У сучасному світі в наукових дослідженнях досить часто розглядаються питання глобалізації та впливу зазначено процесу на національне право

різних держав. Існують різні точки зору щодо позитивного впливу згаданого процесу на національне право і негативного, що такий вплив призведе до знищення національного права. На сьогодні оцінити вплив глобалізації та створення так званого нового міжнародного права є досить складно [9].

Цей процес найбільш характерним є у Європі, де чітко встановлено, що кандидати на членство в Європейському Союзі повинні внести до свого національного права ряд норм, які носять назву «*acquis communautaire*». Самого чіткого визначення зазначених норм в законодавстві не існує, проте окремі дослідники стверджують, що зазначені норми включають ряд вимог, які стосуються прав і свобод людини і громадянина і якщо країна бажає бути членом Європейського Союзу вона повинна дотримуватися зазначених норм. Якщо дані норми відсутні у національному праві вони повинні бути внесені до нього.

Процес глобалізації дійсно нівелює окремі норми національного права, але більшість країн визначають, що глобалізація та універсалізація права має стосуватися тільки тих галузей права, які регламентують діяльність у сфері виробництва різної продукції, торгівельний відносин, тобто усунення торгівельних війн, інформатизації процесу виробництва продукції. Зміст усунення виробництва шкідливих для людини видів такої продукції.

Разом з тим правові норми, які здійснюють регулювання у сфері культури, освіти, сім'ї мають залишатися і регулюватися національним правом. Проте здійснення таких заходів може також вступати у конфлікт з вимогами наприклад, права Європейського Союзу, де чітко визначені права і свободи людини. В окремих країнах норми освітнього та сімейного права досить часто спрямовані на обмеження зазначених прав і свобод.

До таких країн в більшості випадків відносяться країни так званого традиційного права, проте під впливом глобалізації відбуваються зміни у системах права таких країн як Китай, Японія та ряді інших.

Особливу увагу у зазначену питанні слід приділити мусульманському праву, яке зародилося декілька тисячоліть тому і на сьогодні в окремих країнах залишається незмінним. Це стосується ряду країн де встановлені теократичні режими таких як Афганістан, Іран та ряд інших. В системі мусульманського права на сьогодні існують досить великі обмеження прав жінок, не сприймаються зміни у переході держав до світського управління, застосовуються різноманітні види покарання, які є неприйнятними у цивілізованих країнах.

До сьогодні право вважається загальним регулятором всіх відносин у суспільстві, крім тих які визначають окремі духовні сфери такі як мораль та релігія.

На сьогодні у світ йде бурхливий становлення нових процесів, які в більшості випадків пов'язані в першу чергу з економічним розвитком. В більшості наукових джерел цей процес носить назву глобалізації.

Перш за все формуються величезні системи, які сприяють певною мірою економічному розвитку на основі нових інформаційних технологій. До зазначених систем входять не держави а міжнародні корпорації, які в більшості випадків не залежать від держав. Вдосконалюється виробництво техніки та інших товарів в тому числі і товарів для широкого вжитку. Створюються могутні міжнародні компанії, які захоплюють цілі ринки збуту різних країн, відбувається перетік капіталу, формують нові економічні відносини, які в ряді випадків не регулюються національними правовими нормами [1].

З іншого боку відбувається розвиток штучного інтелекту, який сприяє подальшій інформатизації суспільства та вдосконаленню не тільки виробничих процесів але й сфер здоров'я людини, її навчання, побуту та т. ін.

Разом з тим право, як вже відмічалось є загальним регулятором всіх зазначених процесів, проте розвиток права, особливо національного права певною мірою відстає у своєму розвитку [2]. Окремі дослідники доводять, що вплив права на суспільство відбувається не лише через відповідні правові норми, а також і через правові відносини, правову діяльність, правові принципи та правову політику і правову свідомість. Тобто зазначений вплив здійснюється завдяки єдності об'єктивного і суб'єктивного права [3].

Окремі дослідники доводять, що національне право втрачає свій регулюючий вплив, через вплив глобалізації та інтернаціоналізації як окремих норм міжнародного права так і цілих інститутів. Якщо ми візьмемо за приклад Європейський Союз то тут найбільш яскраво проглядається зазначена тенденція [10].

Р. А. Петров, який провів досить детальний аналіз процесу транспозиції «*acquis communautaire*» до національного права підкреслював, що кожна держава в обов'язковому порядку повинна імплементувати норми Європейського Союзу до свого законодавства [4]. При цьому проста імплементация кандидатів для вступу до Європейського Союзу ще не означає, що той чи інший кандидат може бути прийнятий до Європейського Союзу.

Загальні норми Європейського Союзу повинні ефективно застосовуватися в національному законодавстві. Певною мірою це стосується Турції, яка є кандидатом на вступ до Європейського Союзу вже більше ніж десять років.

В країнах членах Європейського Союзу всі питання формування норм національного права повинні вирішуватися згідно з вимогами права Європейського Союзу. Якщо таких дій не проводиться інші члени Європейського Союзу мають право вводити відповідні санкції стосовно тих, що приймають норми законодавства без врахування вимог «*acquis communautaire*».

При цьому санкції можуть застосовуватися не тільки проти країн порушників алеї проти окремих фізичних осіб.

Таким чином на процес розвитку і реформування національного права безпосередньо впливають відповідні принципи, ідеї та структурні особливості норм міжнародного права. Разом з тим національне право певною мірою зберігає власні підходи і механізми формування національного законодавства [11].

З іншого боку відбувається перехід норм міжнародного права, наприклад, «*acquis communautaire*» до норм національного.

Слід зазначити, що норми міжнародного права також використовуються і для тлумачення тих чи інших колізій, які виникають під час їх імплементації. Особливо багато правових норм Європейського Союзу використовуються у сфері виконавчої та судової влади

Дослідники констатують, що певною мірою розмивається національна ідентичність як формування так і застосування норм національного права.

Разом з тим визначається ряд напрямів щодо змін у праві в цілому стосовно формування відповідних норм. До таких процесів відносяться універсалізація, регіоналізація та відхилення від міжнародних правових норм з метою збереження національного змісту національних норм.

Найбільш широко відбувається процес універсалізації права. Цей процес передбачає утворення окремих норм, які використовуються в окремих державах і на їхній основі формування відповідних загальних норм, які мають використовувати всі держави. Для прикладу певною мірою слід взяти застосування суду присяжних в судочинстві, а також застосування прецедентів.

Прецеденти використовувалися в судочинстві країн загального або англо саксонського права [5]. В континентальних країнах прецеденти не застосовувалися, але поступово вони почали застосовуватися після створення Європейського Союзу та Європейського суду з прав людини. На

сьогодні більшість рішень Європейського суду з прав людини є перш за все типовими а з іншого боку вони використовують прецеденти.

Причинами такої трансформації деякі дослідники вважають те, що рішення Європейського суду з прав людини в окремих випадках є зразком для країн які входять до Європейського Союзу і вони повинні застосовувати ті норми і принципи, які є в Європейському Союзі та в рішеннях Європейського суду з прав людини.

Разом з тим універсалізація дає країнам, які до неї входять відповідний механізм для застосування правових норм і окремі країни змушені застосовувати окремі норми всупереч своєму національному законодавству.

Для подальшої універсалізації більшості систем національного права повинні здійснитися дві основні реформації:

- закріплення в національних конституціях держав членів Європейського Союзу природних прав, а також свобод людини і громадянина;

- закріплення положення яке стосується положення про те, що загальновизнані принципи і норми міжнародного права є частиною національної правової системи [11].

Інший напрям змін у національному законодавстві багатьох країн у Європі носить назву регіоналізація. Регіоналізацією можна назвати процес створення окремих міждержавних об'єднань, які формують свої системи правових норм, які не піддаються універсалізації. Водночас, в окремих регіонах виникають також політичні союзи ряду держав, які мають різноманітні спільні правові норми та інституції.

Цей процес можна назвати спротивом універсалізації, адже правові норми зазначених країн певною мірою виключають використання загальновстановлених правових норм, які пропонує універсалізація. Для прикладу можна назвати такі міждержавні формування як: Європейський Союз, Ліга арабських держав, Організація американських держав та ряд інших.

Окремі дослідники вбачають у цьому певну альтернативу процесу глобалізації. Крім того можна розглядати зазначені процеси як окрему тенденцію розвитку права.

Як відомо національне право є основою правосуб'єктності держави як суб'єкта. Проте відбувається розмивання національного права а на зміну йому приходить глобальне право або регіональне.

Існує і третя тенденція, яку можна назвати відмовою від міжнародних правових норм з метою збереження національного змісту національних норм. Проте зазначений процес

визначається тільки в окремих державах і він не має великого впливу на процес глобалізації.

На сьогодні головною проблемою формування національного права та національних норм є проблема співвідношення норм міжнародного права і національного права. У світі наразі не розроблено чіткого поняття стосовно розвитку національного права в умовах глобалізації. Існує ряд тенденцій, які можуть сприяти гармонізації норм міжнародного і національного права.

Одна з тенденцій це повне заперечення існування міжнародного права та його впливу на національне право. Для прикладу можна взяти мусульманське право, іудейське право, певною мірою традиційне право Китаю та Японії та ряд інших. Звичайно ми не можемо говорити про якийсь вплив міжнародного права наприклад, на мусульманське право. Зазначене право виникло декілька тисячоліть тому і воно певною мірою змінилося, але більшість норм залишилися і якщо взяти країни, де панує мусульманське право то ми можемо бачити певний цікавий процес. У сфері економіки, технологій, торгівлі інформатизації та у ряді інших мусульманські країни досить активно співпрацюють з інститутами міжнародного права, але у сфері культури, освіти, кримінального та кримінально-процесуального права, частково у сфері адміністративного права залишаються норми які було сформовано декілька тисячоліть тому. Крім того ми не можемо сказати, що мусульманське право є національним правом, це більше право релігійне, яке об'єднує мусульман усього світу і питання впливу міжнародного права на дану ситуацію окрім окремих випадків не спостерігається.

Також до подібної системи права відноситься й іудейське право. Ізраїль як країна яка володіє передовими, а іноді й унікальними технологіями піддається впливу міжнародного права і активно співробітничав з іншими державами у сферах торгівлі, інформатизації, новітніх технологій та розвитку виробництва товарів. Проте у сферах культури, певною мірою освіти, сімейного права та ряду інших галузей єврейська держава притримується положень тори, яка теж була створена декілька тисячоліть тому. Слід зазначити, що на сьогодні ми бачимо разом з тим певний відхід від сліпого підпорядкування вимогам релігії у сферах сім'ї, виховання дітей, культури та т. ін. Вплив міжнародного права на єврейське суспільство є досить вагомим і окремі норми міжнародного права вже впроваджуються до кримінального права, кримінального процесу, адміністративного права та ряду інших.

Така ж сама ситуація з традиційним правом Китаю, Японії та ряду їх країн. Знову, якщо говорити про передові технології, торгівлю, промислове виробництво, інформатизацію та ряд інших сфер, то зазначені країни в окремих випадках є лідерами. Разом з тим певною мірою залишаються окремі норми у сферах сімейного права, адміністративного та освітнього права та в інших сферах.

В більшості європейських країн певною мірою відбувається поділ права на різні інститути, які обслуговують суспільство. Наприклад, питання регулювання міжнародного торгівлі, виробництва товарів широкого вжитку, обмін технологіями, інформатизації має обслуговувати міжнародне право, яке повинно бути сформовано на основі відповідного консенсусу.

Разом з тим питання управління державою, управління на місцях, місцевої адміністрації, окремі норми сімейного права, правовідносин у сфері культури та ряд інших галузей може обслуговувати національне право.

Україна як суспільство, яке знаходиться в перехідному періоді від тоталітаризму до демократії в переважній більшості намагається знайти свій шлях як сприйняття норм міжнародного права так і розвитку норм національного права. Якщо ми візьмемо такі галузі як міжнародне співробітництво, торгівля, частково промислове виробництво, інформатизацію та ряд інших то в Україні на сьогодні майже повністю діють норми міжнародного права.

Разом з тим ми не можемо сказати, що відповідні норми міжнародного права і нас запроваджені в державному та місцевому управлінні, особливо у сфері охорони права власності, окремих сферах судочинства та виконання рішень судів. Причиною такого стану речей є перш за все корупція, яка під різними гаслами та рішеннями як органів державної влади так і органів місцевого самоврядування залишається і активно впливає в цілому на внутрішні процеси в державі, які також певною мірою впливає на запровадження норм міжнародного права.

Для прикладу візьмемо сферу приватної власності. Зараз всі мільяртери та мільйонери мають тисячі адвокатів, які доведуть нам, що їхні статки є законними, хоч суспільство в більшості випадків знає, що це невірно. Хто може розслідувати причини появи таких статків та їх законність в Україні. Наша правоохоронна система перш за все не має відповідних повноважень, та й в більшості випадків корумпована, тому відносини власності в Україні не відповідають нормам міжнародного права. В окремих випадках

порушуються кримінальні справи, проводяться розслідування, але по перше, як же зазначалося існують тисячі адвокатів, які на основі норм міжнародного права, які прийняті в Україні, проте вони тлумачаться на користь осіб, які здобули великі статки та й зараз це можуть робити доводять, що зазначені особи діють у правовому полі. З іншого боку ми запровадили більшість норм міжнародного права в кримінальне та кримінально-процесуальне законодавство, але під впливом тих же самих адвокатів прийняли відповідні доповнення, які обмежують терміни розслідування та притягнення до відповідальності винних у розкраданнях, шахрайстві та інших злочинах.

Для прикладу можна привести доповнення до Кримінального процесуального кодексу України, які стосуються терміну розслідування та притягнення до відповідальності осіб, які обвинувачені у корупційних діяннях [6].

Інша сфера впливу міжнародного права, яке запроваджене в більшості країн Європейського Союзу – це галузі адміністративного права та кримінального, а також кримінально-виконавчого права. Ми внесли до національного законодавства цілий ряд норм стосовно адміністративно-правового регулювання окремих видів діяльності органів місцевої влади та місцевого самоврядування, але не врахували того, що вони можуть не виконуватися і контроль за невиконанням зазначених норм практично відсутній. Наприклад, до Кодексу України про адміністративні правопорушення внесено статтю Стаття 175⁻¹. Куріння тютюнових виробів у заборонених місцях, яка забороняє куріння тютюнових виробів у громадських місцях, а також в інших місцях, які визначені такими, що курити там не можна рішенням відповідних органів місцевого самоврядування [7]. Разом з тим питання виконання зазначених вимог покладено на Національну поліцію, але не створені відповідні громадські організації, які б контролювали виконання вимог зазначеної статті. Відповідно сьогодні статистика свідчить, що таких порушень практично не виявляється, проте кількість осіб, які палять в громадських місцях збільшилася.

З іншого боку наші громадяни ще не усвідомлюють необхідність дотримання відповідних норм законодавства щодо охорони здоров'я і не виявляють активності у їх застосуванні.

Щодо кримінального права а особливо кримінально-виконавчого права ми також внесли доповнення які певною мірою сприяють введенню окремих норм Європейського Союзу у сфері виконання покарань.

У 2021 році до Кримінально-виконавчого кодексу України було внесено доповнення щодо вільного користування засудженими мобільним телефонним зв'язком. (Стаття 59 Кримінально-виконавчого кодексу України [8]) Проте контроль за використанням мобільних телефонів практично відсутній в установах виконання покарань, що призвело до вчинення великої кількості злочинів особами, які перебувають у зазначених установах. У цьому випадку встановлення необхідного контролю дало б можливість запобігти вчиненню злочинів.

Таким чином можна констатувати, що вплив глобалізації на національне право в Україні є своєрідним. Ті галузі права, які стосуються міжнародних відносин та певною мірою торгівельних відносин у нас стали частиною нашого законодавства і використання їх відбувається у відповідності до вимог норм Європейського Союзу.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Глобалізаційні процеси здійснюють досить відчутний вплив на національне право і тому держави намагаються різними шляхами зберегти ідентичність національного права. При цьому існують різні шляхи, які використовуються але їх вивчення вимагає подальших досліджень.

Вплив міжнародного права на національне право України також є вагомим і Україні необхідно зважувати на зазначений вплив. Проте наші законодавці досить часто адаптують норми міжнародного права і вносять їх до національного законодавства без врахування створення відповідних механізмів контролю за дотримання зазначених норм. Деякі норми, які було внесено до національного законодавства стали причиною як вчинення правопорушень так і міжнародні для правопорушників уникнути покарання. Мабуть є необхідність аналізу тих правових норм які вже запроваджені та внесення змін до законодавства щодо посилення контролю за їх застосування.

На сьогодні в Україні ще не визначено ті правові норми, які б дозволяли українському суспільству показувати свою ідентичність та відмінність від інших держав у сфері культури, мистецтва, мови та інших сферах. Уніфікація не повинна знищити національні традиції, культурні та інші цінності, тому необхідно з одного боку впроваджувати загальні правові норми, а з іншого боку розробляти від правові механізми захисту культури, мистецтва та інших цінностей саме українських як відмінні від інших націй.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бірюков Р. М. Національна правова система в умовах глобалізації (основні напрями трансформації) дис. канд. юридичн. наук. Спеціальність 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень. Одеса, 2011. 204 с.
2. Монохонко А. В. Право як соціально-нормативний регулятор. *Держава і право*. Випуск 51. 2011. С. 87–93
3. Селіванов В., Діденко Н. Правова природа регулювання суспільних відносин. *Право України*. 2000. № 10. С. 16.
4. Петров Р. А. Транспозиція «acquis communautaire» Європейського Союзу в правові системи третіх стран : монографія. К. : Истина. 2011. 384 с.
5. Власенко В. В. Історія виникнення та особливості застосування «загального права» та «права справедливості» в англосаксонській правовій системі. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. № 5. 2022. С. 3–7.
6. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення забезпечення дотримання прав учасників кримінального провадження та інших осіб правоохоронними органами під час здійснення досудового розслідування. Закон України від 18 вересня 2018 року № 2548-VIII Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 45, ст. 364)
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 – 212²⁴). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
8. Кримінально-виконавчий кодекс України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2004. № 3–4, ст. 21
9. Дзюбань О. П. Вплив глобалізаційних процесів на національне право й правову культуру. *Гілея: наук. вісн. К.*, 2013. Вип. 72. С. 529.
10. Маркович Х. М. Правова ідеологія держави в умовах глобалізаційних перетворень. *Нове українське право*. 2021. Вип. 4.
11. Сторожук Д. А. Вплив глобалізаційних процесів на правовий прогрес: антропологічні та аксіологічні передумови. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. Випуск 54. 2019. С. 231–237.

REFERENCES:

1. Biryukov, R. M. (2011). Natsionalna pravova sistema v umovakh hlobalizatsii (osnovni napriamy transformatsii) dys. kand. yurydychn. nauk. Spetsialnist 12.00.01 – teoriia ta istoriia derzhavy i prava; istoriia ppolitychnykh i pravovykh uchen [National legal system in the conditions of globalization (main directions of transformation) diss. Ph.D. legal of science Specialty 12.00.01 – theory and history of the state and law; history of political and legal students]. Odesa, 204 p.

2. Mohonko, A. V. (2011). Pravo yak sotsialno-normatyvnyi rehuliator [Law as a social-normative regulator]. *State and Law*. Issue 51. P. 87–93.
3. Selivanov, V., Didenko, N. (2000). Pravova pryroda rehuliu-vannia suspilnykh vidnosyn [Legal nature of regulation of social relations]. *Law of Ukraine*. No. 10. S. 16.
4. Petrov, R. A. (2011). Transpozitsiia «acquis communautaire» Yevropeiskoho Soiuzu v pravovye systemy tretykh stran : Monohrafiia [Transposition of the «acquis communautaire» of the European Union into the legal systems of third countries: Monograph]. K. : The truth. 384 p.
5. Vlasenko, V. V. (2022). Istoriia vynyknennia ta osoblyvosti zastosuvannia «zahalnoho prava» ta «prava spravedlyvosti» v anhlosaksonskii pravovii systemi [The history of the emergence and peculiarities of the application of «common law» and «equity law» in the Anglo-Saxon legal system]. *Actual problems of domestic jurisprudence* No. 5. P. 3–7
6. Pro vnesennia zmin do Kryminalnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy shchodo udoskonalennia zabezpechennia dotrymannia prav uchasykiv kryminalnoho provadzhennia ta inshykh osib pravookhoronnymy orhanamy pid chas zdiisnennia dosudovoho rozsliduvannia [On the introduction of amendments to the Criminal Procedure Code of Ukraine regarding the improvement of ensuring compliance with the rights of participants in criminal proceedings and other persons by law enforcement agencies during the pre-trial investigation]. *Law of Ukraine of September 18, 2018 No. 2548-VIII Bulletin of the Verkhovna Rada (VVR)*, 2018, No. 45, Article 364)
7. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia [Code of Ukraine on administrative offenses] (Articles 1 – 212-24) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
8. Kryminalno-vykonavchyi kodeks Ukrainy Vido-mosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR) [Criminal and Executive Code of Ukraine, *Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine (VVR)*], 2004, No. 3-4, Art. 21
9. Dzoban, O. P. (2013). Vplyv hlobalizatsiinykh protsesiv na natsionalni pravo y pravovu kulturu [The impact of globalization processes on national law and legal culture] *Gileya: science*. Release. K., Vol. 72. P. 529.
10. Markovych, H. M. (2021). Pravova ideolohiia derzhavy v umovakh hlobalizatsiinykh peretvoren [Legal ideology of the state in the conditions of globalization transformations]. *New Ukrainian law*, Vol. 4.
11. Storozhuk, D. A. (2019). Vplyv hlobalizatsiinykh protsesiv na pravovyi prohres: antropologichni ta aksiologichni peredumovy [The impact of globalization processes on legal progress: anthropological and axiological prerequisites]. *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Law Series*. Issue 54. P. 231–237